

Zadovoljenje potreba ruralnih obitelji s malom djecom

Eric Rossi

Francuska vlada ima ambicioznu politiku proširiti ponudu javnih službi u ranom odgoju i obrazovanju, no Eric Rossi navodi kako su potrebna nova rješenja da se zadovolje rastuće potrebe mnogih francuskih ruralnih područja.

Francuska ima najveću stopu nataliteta u Europskoj uniji i provodi aktivnu obiteljsku politiku. Međutim, mladi roditelji i u gradu i na selu teško dobivaju mjesto u vrtiću za svoju djecu, osobito kad su oba roditelja stalno zaposlena. Sadašnji vrtićki kapaciteti zadovoljavaju manje od polovice potreba. Ruralnim krajevima koji žele privući mlade obitelji s djecom, izazov je ponuditi usluge ranog odgoja i obrazovanja prilagođene njihovim potrebama i po prihvatljivim cijenama. Popis iz 2006. godine potvrđuje ovaj trend. Pad poljoprivrede pridonosi mobilnosti populacije: u zadnjih 5 godina desetina populacije promijenila je regiju boravka. No, ruralna područja postaju sve popularnija, pa raste i broj stanovnika na selu. Zadnjih desetljeća značajno je porastao trend putovanja između doma, posla, škole i rekreativnih mjesta i sadržaja. Francuska ima brojna područja koja su slabo naseljena i u kojima su naselja često gotovo razbacana i međusobno udaljena. Zato je u ruralnim područjima potražnja za uslugama ranog odgoja i obrazovanja teško predvidiva; često se radi o vrlo malom broju djece, a kako mnoge majke rade na pola radnog vremena teško je zbog nestabilne ekonomije procijeniti duljinu roka usluge. No najgore je u prigradskim područjima,

gdje je priljev stanovništva najveći. Ruralne i pri gradske sredine imaju manje mogućnosti izbora od urbanih obitelji. Istraživanje iz 2007. godine, koje je proveo CNAF (*Caisse Nationale des Allocations Familiales*), pokazalo je da 36% francuskih roditelja nema osiguranu kvalitetu usluga u ranom odgoju i obrazovanju kakvu želi i nemaju mogućnost njihova odabira. U ruralnim područjima, vrtići imaju smještaj za manje od 40% djece do 3 godine, u odnosu na nacionalni prosjek od 50%. Usluge ranog odgoja i obrazovanja uglavnom pružaju privatni odgajatelji, koji za djecu brinu u svojem domu - posebno je to slučaj u najslabije naseljenim područjima. U mnogim lokalnim zajednicama takvi su privatni smještaji djece prepunjeni i ne mogu primiti više djece. Nema ni priljeva novih odgajatelja, kako bi se zadovoljile rastuće potrebe. Mnoge obitelji, koje su na selo doselile iz grada, lokalnim vlastima jasno iskazuju svoju potrebu i zahtijevaju usluge ranog odgoja iste kvalitete i sigurnosnih standarda kakve se nude u gradu. Nadalje, geografija ruralnih područja znači da odgajatelji u vrtićima i privatnom smještaju često rade u profesionalnoj izolaciji, te imaju ograničen pristup informacijama i stručnom usavršavanju. U vrtićima

često rade osobe s malim, ili nikakvim kvalifikacijama. Lokalne vlasti u ruralnim područjima uvijek imaju ograničene financije za te svrhe, te često daju prioritet drugim društvenim potrebama i aktivnostima - sportu i kulturi, ili starijim dobnim skupinama djece. Od 2000. godine, vlada traži način da poveća broj vrtića, postavljajući za cilj otvaranje 300.000 novih mjesta do 2012. godine - što je daleko manje od procjene od 800.000 potrebnih mjesta za djecu prema zadnjim izvješćima (Michele Tabarot, srpanj 2008.; Jean-Marc Juilhard, u parlamentu, 2009.). 2007. godine francuski predsjednik je proglasio smještaj djeteta u vrtić roditeljskim pravom, ali u vrijeme deficita javnih financija zbog manjih će se troškova lakše podržati privatni smještaj nego javni vrtići. Regulatorni okviri javnog sektora i javnog financiranja skloniji su gradskim javnim službama i uslugama - na temelju brojčanog stanja i zaposlenosti na tržištu rada. Ruralna područja zahtijevaju drukčiji model vrtića - manje, fleksibilnije smještajne kapacitete do petnaestero djece. Lokalna administracija u ruralnim područjima, i sama vrlo mala, nema potrebna financijska sredstva za vrtiće koji bi zadovoljavali obavezne propise oko planiranih prostora, zdravstvenih i sigurnosnih uvjeta za jaslice i vrtiće. To ističe potrebu nužne suradnje među pojedinim lokalnim upravama. Pilot-programi na nacionalnoj i europskoj razini pružaju mogućnosti za razvoj inovativnih javnih službi i usluga u ruralnim područjima, koje bi zadovoljile lokalne potrebe. Jednom kad se uspješno primijene, postaju integrirane u postojeći javni sustav.

Eric Rossi je savjetnik pri francuskom Nacionalnom savezu ruralnih obitelji (*Federation Nationale Familles Rurales in France*).
eric.rossi@famillesrurales.org

Nova ruralna 'rješenja'

'Baby bus' ili mobilne jaslice je kamion preuređen da zadovolji važeće standarde za jaslice. U njemu su za djecu instalirani umivaonici za pranje ruku, toaleti, kreveti i igraonice. Tjedni se raspored kretanja i ruta za pokretne jaslice objavljuje i mijenja ovisno o lokalnim potrebama. Zaustavljaju se u selu na pola dana ili cjelodnevno i parkiraju blizu lokacije, određene u te svrhe. Mobilne jaslice su kreirane da pomognu zaposlenim ženama koje rade skraćeno radno vrijeme, u svrhu privremenog dnevnog čuvanja i brige za djecu. U isto vrijeme, mobilne jaslice pomažu da se precizno odrede lokalne potrebe prije izgradnje trajnih jaslica i vrtića. 'Mikro jaslice' novi je koncept, uveden u propise iz 2007. godine na eksperimentalnoj osnovi. Te minijaturne jaslice mogu primiti do devetero djece u istoj prostoriji u kojoj se odvija redovan rad jaslica. Za djecu brine dvoje odgajatelja. Ovakvim se smještajem omogućava privatna dnevna briga o većem broju djece uz zajedničko korištenje prostorija jaslica.

